

Marie Jelinek – bruslit jsem začala v Praze

Celé tehdejší Československo jávalo. Znali je všichni. Když sourozenci Jelínkovi, Marie a Otto, v roce 1962 vystoupili v Praze na stupně vítězů a dostali na krk zlatou z Mistrovství světa v krasobruslení ve sportovních dvojicích, bylo to národní pozdvižení. Jak by také ne. Do Prahy totiž přiletěli z Kanady, za níž závodili jako potomci české rodiny, která v roce 1948 emigrovala. Když pak jeli svoji exhibici, celý stadion bouřil a lidé doma měli přilepené nosy u televizorů. Krasobruslení bylo v těch dobách vysoce sledovaným a populárním sportem.

Životní cesty jsou někdy spletité, a tak se stalo, že bratr Otto, s nímž Marie toho vítězství dosáhla, byl v Kanadě později výrobcem sportovních potřeb, mj. bruslí značky Jelinek, pak se stal poslancem, ministrem sportu, posléze financí a dnes v Praze působí jako kanadský velvyslanec. A paní Marie sem z Kanady každoročně a velmi ráda zajíždí. Tak i loni před Vánocemi, kdy náš rozhovor vznikal.

Když jste odešli s rodiči z Československa, bylo vám teprve šest let. Kde jste vlastně začala chodit do školy?

Tady v Praze, první třídu mám českou. Ale pak jsme strávili rok ve Švýcarsku a tam jsem mluvila francouzsky a teprve potom jsem se v Kanadě začala učit anglicky.

Tím víc mne překvapuje vaše výborná čeština!

Ale ne, omluvte mne, moc často český nemluví. Vlastně už jenom, když přijedu jednou za rok sem. Pak to vždy trvá pár dní, než se to zlepší. Ale zkouším to vždy znovu. To víte, kdysi doma s maminkou a tátou jsme mluvili jen česky. Rodiče hubovali, když jsme s bratry měli sebou mluvilu anglicky. Ale teď už nemám s kým češtinu pěstovat.

Kde jste začala s bruslením?

Také tady v Praze, už když mi byly čtyři roky. Ottovi bylo šest a tak jsme se už od začátku drželi spolu a pomáhali si. Ale já jsem byla tehdy hrozně malá a on měl zpočátku, když jezdil nějaké závody nebo revue, jako partnerku Jindru Kramperovou (později úspěšná krasobruslařka a vynikající pianistka). Ale když jsem aspoň trochu vyrostla, bruslili jsme už jen spolu.

Co jste ještě dělali kromě bruslení, měli jste vůbec čas na cokoli dalšího?

Ale ano, tehdy to ještě nebyl takový drill. Nikdy jsme neseděli doma, dělala jsem i gymnastiku, celá rodina lyžovala, hráli jsme fotbal – já taky. I když tenkrát dívky fotbal nepěstovaly, já jsem byla jako kluk. Chtěla jsem držet se svými čtyřmi bratry krok a tak jsem dělala všechno jako oni.

Začali jste rychle vyhrávat všelijaké soutěže. Jak to bylo?

Bruslili jsme moc rádi od začátku. V Kanadě už nám bylo sedm a devět, ale to byla spíš ještě legrace. Rodičům se ten sport moc líbil, sami sice nebruslili, ale dělali s námi různé jiné sporty. A když tehdy vyhrávala různé šampionáty Kanadanka Barbara Scottová, říkala maminka vždycky: To by bylo krásné, kdybyste s Ottou také jednou takhle vyhráli. To přání jsme jí několikrát splnili. Měla velkou radost. Jako první jsme také prováděli několikanásobnou rotaci.

V roce 1961 jste zvítězili na Mistrovství USA a Kanady a měli jet do Prahy na Mistrovství světa. Co tomu říkali rodiče?

Měli radost i obavy, protože jsme opravdu nemysleli, že se sem někdy v životě vůbec dostaneme. Nejprve jsme ani nedostali víza, ale Mezinárodní krasobruslařský svaz Československé vládě pohrozil, že když nepustí všechny nominované závodníky, přeloží mistrovství do Vídně. Hodně se to probíralo v tisku a to ještě zvýšilo naši popularitu. Rodiče se ale o nás báli. Nebylo jisté, jestli nás tu jako děti emigrantů nezavrou a tak nás nechťeli pustit. Ale trenér naléhal, že jet musíme, a tak nám vyřídili papíry, kde jsme dostali z Československa jakousi zá-

ruku, že nás nechají odjet zpátky do Kanady. Měli jsme letět do Prahy stejným letem jako Američané. Našemu trenérovi se právě narodilo dítě, proto poslední chvíli let přebukoval. Tím nám zachránil život, protože letadlo s nejlepšími americkými závodníky havarovalo před přistáním v Bruselu a ni-

kdo nepřežil. My jsme do Prahy doletěli a dozvěděli se to až tam. Byla to velká tragédie a mistrovství v Praze bylo z toho důvodu zrušeno. Konalo se až za rok a tak jsme se do Prahy vrátili znovu v roce 1962. Rodiče sem ale nemohli, museli zůstat ve Švýcarsku a tam sledovali průběh mistrovství. Pro nás s Ottou to byl ohromný zážitek

A pak jste získali zlatou a vyhráli před sovětským párem. Je spousta pamětníků, kteří si na to slavné vítězství pamatují. Lidé ve sportovní hale nadšením bouřili, když jste bruslili na Dvořákovu a Smetanovu hudbu, a pak přišlo to úžasné hodnocení. A znovu při exhibici, kdy jste bruslili v kostýmu, který připomínal český kraj.

Ano, to byla krásná atmosféra. Hudbu nám vždy pomáhali vybírat rodiče. Měli čes-

kou hudbu moc rádi a vyznali se v ní. Trenér jenom určil části, které se použijí.

Jak se k vám organizátoři chovali, když jste byli ti emigranti – a paradoxně zároveň vítězové?

Chovali se dobře. Ale zpočátku, než mistrovství začalo, tak o nás tisk moc nechtěl psát, novináři nevěděli jak. Až když jsme potom vyhráli, tak už se psalo. Lidé byli velice hodní, ale bylo vidět, že někteří mají strach s námi komunikovat. Dneska je to jiné a to jsme moc rádi.

Po tomto mistrovství jsme si řekli, že užavíme naši závodní kariéru, protože nic lepšího už přijít nemůže. Ještě jsme několik let jezdili po Kanadě a USA s lední revue. A to bylo také krásné, ale i těžké. Každý týden jsme byli někde jinde, bruslili i třikrát týdně. Ale konečně jsme si vydělali nějaké peníze. Tehdy se ve sportu, ani v tom vrcholovém, ještě zdaleka netočily takové peníze jako dnes. Většinu z výloh na naše trénování, soutěže i cesty platil předtím tatínek.

Co vlastně dělali vaši rodiče v Kanadě?

Maminka byla s námi dětmi doma, vždyť nás bylo pět. Žili jsme zpočátku v Quebecu, ale pak tatínek našel moc krásné místo u Lake Ontario, a tam se dalo dobře bruslit. Náš dědeček měl v Československu továrnu na výrobu korkových zátek. Ovšem tu nám v roce 1948 znárodnili. Otec měl kontakty v Portugalsku, odkud se korek do naší české firmy dovážel. A ti Portugalci pak pomohli otci, když v Kanadě začal s podnikáním. Jsem moc ráda, že se nyní rodinnou firmu znovu podařilo vrátit i sem, do České republiky. Vede ji teď bratr Jindřich.

Když jste tak dlouho bruslili s vlastním bratrem, jak jste spolu, stále na cestách, vycházeli?

To víte, že jsme se hodně hádali, jak jsme byli pořád spolu. Ale je to hezké, mít takového bratra – a vůbec mít tolik bratrů. S Ottou obzvlášť jsme si velmi blízko, jak věkem, tak i tím, co jsme spolu prožili. Když jsem ještě byla úplně malá, on na mne vždy dával pozor – a to trvá dodnes.

Kam vás život zavedl potom, kdy jste skončila i v lední revue?

Chtěla jsem ještě dál studovat, tak jsem na univerzitě v Michiganu vystudovala francouzštinu a němčinu. Také mne vždy zajímala móda, na pár let jsem si otevřela malý butik. Pak už přišla rodina a děti. Ale ještě jsem nějakou dobu dělala dětskou trenérku v bruslení.

A vaše děti?

Mám tři syny. Když jsem byla malá, chtěla jsem mít vždy sestru, a to se nestalo. Tak jsem samozřejmě chtěla mít dceru, ale přišel první kluk. Pak druhý, a i třetí byl kluk. A potom: první vnouče – kluk, další kluk... a až nakonec, sláva, i vnučky.

Vaše postava prozrazuje pohyb. Co teď děláte nejraději?

Dělám jógu a hraju golf. Moc mne baví, být venku, v přírodě. Už asi pět let hraju skoro každý den. A včera – to jsme byli na jedné párty, a tam jsem tančila celou noc.

To by byl titul rozhovoru! Protančila v Praze celou noc... Kolik střívičků?

Opravdu, první jsem začala a tančila jsem až do konce. My tady totiž máme takové velké rodinné setkání, je nás tu v Praze asi 80. Jelínkovi a Žižkovi, všichni příbuzní po tatínkovi i mamince. Je tu celá moje rodina, rodiny mých bratrů – z Kanady, z USA i další příbuzní, co žijí tady v Česku.

Takto se scházíte každý rok?

Kdepak, to je výjimečná událost a dalo by to hodně práce setkání zorganizovat. Postarali se o to moji bratr a jeho žena, kteří žijí v USA, v Coloradu. Ale i já a Otta jsme pomáhali, i Jindřich. Bohužel chybí náš nejstarší bratr František, před rokem zemřel, ale i jeho rodina je tady. V Praze je to krásné. Máme pro všechny připravený bohatý program. Jdeme se podívat i do domu v Kanovnické ulici, kde jsme tehdy žili s našimi rodiči před emigrací, dnes je tam rakouské velvyslanectví. Taková akce se nedá dělat každoročně, ale jsme moc rádi, že se to takto podařilo.

Martina Fialková

Zajděte do lesa do muzea – a pak do lesa

Jsou muzea a výstavy, kde návštěvník může leda tak pokorně hledět do vitrin a číst si odborné popisky. A pak jsou výstavy, kde si může sáhnout prakticky na cokoli, kde nemá čas číst popisky, protože průvodce ho zapojí do příběhu výstavy. Přesně takový je **LES, příběh stromů a lidí** v Národním zemědělském muzeu na Letné. Na své si přijdou hlavně děti.

Je dobré vědět, že na výstavu se bez průvodce nedostanete. Koncept Lesa je postavený na tzv. storytellingu: výstavou provázejí průvodci, kteří návštěvníkům příběh lesa a lidí vypráví. A jak vysvětluje Václav Kinský, lesník a jeden z autorů myšlenky výstavy, každý průvodce lesní příběh vypráví trochu jinak. „Chtěli jsme, aby si každý z našich vypravěčů objevil svůj vlastní vztah k lesu, aby vyprávěl svůj vlastní příběh lesa,“ říká Kinský.

Lesní výstava je v tom pravém smyslu slova interaktivní. Nečekejte však dotykové obrazovky a multimediální efekty. Interaktivita Lesa je v tom, že se návštěvníci stanou součástí příběhu, mohou posedět v kanceláři lesního úředníka a prostudovat lesní mapy, stát se lesní zvěří (a k tomu využít vtipné převleky z papíru), mohou si osahat

dřevo, listy, půdu. Slyšet zvuky lesa a čekat na bzučení lesní včely. Výkladové pasáže se střídají s chvílemi zklidněného naslouchání lesních zvuků, prostor je i na hru a kreativitu.

Výstava je rozprostřena do dvou pater muzea a zasahuje i do prostor, kde jsou kanceláře úředníků muzea i kanceláře pronajaté firmám. Návštěvník tak nahlédne i do prostor, kam by se normálně nedostal a může se mu stát, že se na chodbě potká s úředníkem, který si jde umýt hrnek od kávy.

Lesník Kinský říká, že dnešní lidé o lese skoro nic neví, byť některé děti svými znalostmi umí překvapit. Výstava má být jakási iniciace, aby se lidé o les začali zajímat. Je abstrakcí lesa, vypráví lidem, co les přináší do života lidí, vede je na cestě za bájným stromem,“ říká Kinský.

Výstava je podle něho přístupná pro všechny, děti i dospělé. Podle mého soudu je příběh lesa hlavně pro děti – ať už na školní výpravě, nebo na výpravě rodinné. Je možné, že vypravěč dokáže příběh podat i pro dospěléky, já soudím jen podle své zkušenosti z vyprávění pro prvníáčky, ke kterým jsem se přidal.

Výstava má atmosféru a nápaditá řešení a dokáže oslovit. O tom svědčí čtyři návštěvnícké knihy plné pochvalných vzkazů. Vyplatí se na ni zajít. Příběh lze stihnout za hodinu, lépe je vyhradit si alespoň dvě hodiny, jinak si neužijete možnost vyrábět papír či si kreslit. A pak vyrazit do pravého lesa zažít si vlastní příběh.

Výstava **LES, příběh stromů a lidí** v Národním zemědělském muzeu (Kostelní 44, Praha 7) trvá do 31. března 2016.

MMO

Gerhard Scholten: Mezi všemi tábory

Život v době, která zešilela

G. Scholten se ve vzpomínkách vrací do let 1944–1947, která zásadně změnila jeho život i plány do budoucnosti. Trutnovského rodáka a syna továrníka, jenž od svých osmi let žil v Praze a cítil se být především pražským Němcem, zatkl v červenci 1944 gestapo. Byl poslán do koncentračního tábora v Osvětimi. Scholten – tehdy ještě nesl otcovo příjmení Pfefferkorn – věznění přežil. Díky jazykovým znalostem se stal tlumočnickem sovětské armády a NKVD, a tak i svědkem výslechů a evidence mrtvých. V květnu 1945 se vrátil do Prahy, kde ho čekalo setkání s poválečnou realitou: jeho babička byla jako Němka internována. Scholtenu i jeho matku v srpnu 1945 zavřeli na základě udání do internačního tábora. Jen díky intervencím českých přátel byli všichni nakonec propuštěni: zabavený byt včetně inventáře a další majetek jim ale už vrácen nebyl.

Gerhard Scholten
Mezi všemi tábory
Život v době, která zešilela

www.argo.cz

Soutěž Listů Prahy 1 o knihu

Soutěž Listů Prahy 1 o knihu **Griet Op de Beeckové „Výš než v sedmém nebi“** Správné odpovědi na soutěžní otázky z Listů Prahy 1 č. 1/2016:

- 1) Knihu belgické autorky G. Beeckové přeložila do češtiny **Adéla Elbel**.
- 2) Kniha je autorčina **prvotina**.
- 3) Jedné z hlavních hrdinek, dívky jménem Lou je **12 let**.

Správné odpověděli a knihu získávají:

Jitka Šimonková, Tomáš Veselý, Jindra Příbylová

Flowing Hair – mince v hodnotě 10 milionů dolarů v únoru poprvé v Evropě!

Praha se od 9. do 12. února stane prvním evropským městem, ve kterém Národní Pokladnice v rámci velké evropské tour představí nejdražší minci světa – legendární Flowing Hair Liberty Dollar z roku 1794! Tato mince byla v roce 2013 ve slavné Stack' s Bowers vydražena za neuvěřitelných 10 milionů dolarů a stala se tak nejdražší mincí, jaká kdy byla v historii prodána.

Tento unikátní numismatický skvost bude za přísných bezpečnostních opatření dopraven do Národního muzea v Praze, kde jej budete moci obdivovat společně s originálem jednoho z nejzáhadnějších úředních dokumentů USA – **Bostonským originálem Deklarace nezávislosti, jehož hodnota činí 4 miliony dolarů.**

Astronomická hodnota Flowing Hair dolaru je důsledkem několika skutečností. Rok vyražený na aversu mince totiž též označuje rok, ve kterém byly vyraženy první stříbrné mince s označením Dolary. Ražbu prvních dolarů však již od počátku provázely technické komplikace a do oběhu se dostalo pouhých 1758 kusů. Do dnešních dnů se pravděpodobně zachovalo pouhých 10 kusů této vzácné emise. Exemplář, který budete moci zhlédnout v Praze, je navíc zcela bez kazů. To také vysvětluje astronomickou částku, za niž byla mince vydražena. Více informací o Flowing Hair a Bostonském originálu Deklarace nezá-

vislosti se dočtete na webových stránkách **www.floating-hair.cz**.

Organizací celého evropského turné zajišťuje společnost Samlerhuset Group, kterou v Praze reprezentuje její pražská pobočka **Národní Pokladnice**, jeden z největších distributorů mincí a medailí v České republice.

Výstava je veřejnosti otevřena ZDARMA v Nové budově Národního muzea – Vinohradská 1, Praha 1 v těchto termínech:

9. února: 13.00–20.00
10. února: 10.00–20.00
11. února: 10.00–20.00
12. února: 10.00–20.00

–PR–

MĚSTSKÁ KNIHOVNA PRAHA 1
pobočka Hradčany, Pohořelec 25/111
po-čt 12.00–17.00

Městská knihovna v Praze

PROGRAM V ÚNORU

4. – 24. 2. **Vzpomínky** – výstava ak. malířky Boženy Zlámalové vernisáž výstavy 3. 2. v 17.30
10. 2. **Prastaré tajemství zrození všeho živého. Geomantie L. da Vinciho a výtvarné symboly dnes, pohled astrologie a numerologie** – přednáška
17. 2. **Jihočeské seleské baroko** – přednáška Rndr. Františka Kotlaby, CSc. s projekcí *Otevřeno v provozní době, vstup volný, začátky v 17.17*

PLACENÁ INZERCE

STK HOROMĚŘICE

tel./fax: 220 970 080

tel./fax: 220 971 504

Po–Pá 6.15 – 18.00

So 8.00 – 12.00

BEZ OBJEDNÁNÍ

www.jistab.cz

NOVĚ OTEVŘENO

STK EMISE

PNEUSERVIS KLEMPÍŘSKÉ A MECHANICKÉ PRÁCE

MOTOCYKLY, OSOBNÍ A NÁKLADNÍ AUTA, AUTOBUSY, TRAKTORY

IDV – dovozy, přestavby

www.abhcar.cz

Horoměřice, PRAHA-ZÁPAD, Suchbátůvská 682

AUTOSERVIS